

AVALUACIÓ PERICIAL

26932

Unitat de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològic
Departament de Psicologia Clínica i de la Salut

Professors/es:

Joan Carles Guillén Villegas (teoria i pràctica) Despatx: B5/158.20

Inma Grande (pràctica i docència tutoritzada) Despatx B5b/061

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

1. Familiaritzar-se amb els principals conceptes teòrics, els conceptes psicolegals y els àmbits d'actuació que caracteritzen la disciplina de l'Avaluació Pericial
2. Adquirir coneixements bàsics sobre les condicions de treball, les mormes deontològiques bàsiques i el rol del psicòleg forense
3. Familiaritzar-se amb la metodologia i el procés de l'avaluació pericial psicològica
4. Adquirir coneixements bàsics sobre els principals àmbits d'aplicació de l'avaluació pericial psicològica i les seves problemàtiques i característiques distintives.

TEMARI

Bloc I. Introducció a l'avaluació pericial

Es tracta d'un bloc introductori al camp de l'avaluació pericial. Es presenten el concepte de la psicologia forense, els coneixements i el rol del psicòleg forense, els principis ètics i deontològics bàsics, la figura jurídica del perit psicòleg i els principis psicolegals fonamentals en l'actuació del psicòleg forense. També es contempla el panorama de l'avaluació pericial a Catalunya.

Tema 1.	Concepte de d'avaluació pericial i de psicologia forense. Antecedents històrics. Àmbits d'aplicació.
Tema 2.	Deontologia de l'avaluació pericial. El rol del psicòleg forense. La figura jurídica del perit psicòleg. Coneixements del psicòleg forense.
Tema 3.	Conceptes psicolegals en avaluació pericial.
Tema 4.	L'Avaluació pericial a Catalunya, panorama professional.

Bloc II. Metodologia de l'avaluació pericial

Es planteja el procés de l'avaluació pericial, detallant la metodologia a utilitzar, des del estudi de la demanda judicial fins la testificació en la vista oral, així com les tècniques més importants d'obtenció de dades, com l'entrevista, els tests i els qüestionaris específics. Es dedicarà una especial atenció a la estructura de l'informe pericial i a testificació en l'acte del judici oral.

- Tema 5. Metodologia de l'avaluació pericial. El procés pericial.
- Tema 6. Tècniques psicològiques en avaluació pericial. L'entrevista. Els tests psicològics. l'Avaluació de la manipulació i l'engany.
- Tema 7. L'Informe pericial.
- Tema 8. L'assistència a judici.

Bloc III. Àmbits d'aplicació en avaluació pericial

De forma específica s'exposen els principals àmbits d'aplicació de l'avaluació pericial en els camps penal, civil i laboral, abordant les característiques distintives i les problemàtiques principals dins de cada àmbit. També s'exposen altres àmbits d'aplicació més minoritaris com l'eclesiàstic, el policial, el militar i el penitenciari.

- Tema 9. Àmbit Penal. Encausats, víctimes i testimonis.
- Tema 10. Àmbit Civil. Processos de família. Incapacitats i internaments. Canvi de sexe.
- Tema 11. Àmbit laboral. Malalties professionals i incapacitats laborals.
- Tema 12. Altres àmbits: policial, penitenciari, eclesiàstic i militar.

PRÀCTIQUES

Els objectius d'aquestes pràctiques son:

1. Adquirir les eines pràctiques inherents al procés pericial, utilitzant la metodologia i les tècniques d'avaluació més adients a cada supòsit concret i també a cada àmbit d'aplicació específic.
2. Integrar les dades aportades per l'avaluació pericial i poder emetre un informe pericial ajustat a la demanda judicial, així com estar en disposició de defensar l'informe en l'acte del judici oral.
3. Aprendre a treballar en grup dins del context de l'avaluació pericial.

Les pràctiques d'aquesta assignatura consistiran essencialment en l'exposició de diversos casos pràctics corresponents als diferents àmbits d'aplicació de l'avaluació pericial psicològica. Els alumnes hauran d'integrar les dades més rellevants del cas, realitzant una valoració diagnòstica i unes conclusions que donin desposta a la demanda judicial. També es treballarà la redacció de l'informe pericial i la preparació del cas prèvia a l'assistència a l'acte del judici oral. En les classes pràctiques es proporcionarà

el material més adequat per cada supòsit plantejat i es supervisarà tot el procés d'integració de les dades.

Es realitzaran cerques d'informació documental ampliativa d'alguns casos pràctics i també discussions en grup (dins de les sessions), així com exposició dels resultats en alguns dels temes exposats.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

La tutorització (TU) suposa un complement de les altres formes de docència i té com a objectiu desenvolupar un conjunt de temes que donen una visió més àmplia dels continguts tractats a l'assignatura, així com aproximar-vos al coneixement d'aspectes actuals de la matèria, tot provocant la vostra reflexió i anàlisi. La docència tutoritzada d'aquesta assignatura es desenvoluparà a través del campus virtual, on trobareu una carpeta anomenada docència tutoritzada, i on aniran apareixent els materials i activitats a desenvolupar pels alumnes interessats. La TU d'aquesta assignatura no és presencial, de manera que tot el contacte es realitzarà a través de la tutorització del campus virtual i les atencions en el despatx de la professora responsable d'aquesta docència.

AVALUACIÓ i PREPARACIÓ

- Hi haurà un examen final tipus test d'unes 60 preguntes, amb quatre alternatives de resposta i una sola correcta. La penalització que s'aplica en la correcció de la prova és de 1/3, es a dir, per cada tres respostes incorrectes s'elimina 1 correcta.
- L'examen final podrà incloure fins un màxim d'un 20-25% de preguntes sobre els temes tractats en les pràctiques.

L'assignatura pot requerir de 1-2 hores setmanals de dedicació no presencial per part de l'estudiant per a realitzar i analitzar les lectures obligatòries i complementàries requerides.

MATERIAL DOCENT

Inclou els següents elements:

- Dossier de les diapositives o transparències utilitzades en les classes teòriques (obligatori)
- Dossier de pràctiques (obligatori)
- Dossier amb material complementari (opcional). Permet l'aprofundiment dels coneixements impartits en les classes teòriques i també facilita el seguiment de les classes pràctiques, en cas de dubtes per part dels alumnes.
- Dossier amb exemples d'informes pericials en els diversos àmbits d'intervenció (opcional).

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Soria, M.A.; Saiz Roca, D. *Psicología Criminal*. Ed. Pearson. Madrid, 2006.
- VVAA. *Psicología Forense: manual de técnicas y aplicaciones*. Ed. Biblioteca Nueva. Madrid, 2006.
- Soria, M.A. (Coord.). *Manual de psicología penal forense*. Ed. Atelier. Barcelona, 2002.
- Urrea Portillo, J. (Comp.). *Tratado de psicología forense*. Ed. Siglo XXI editores. Madrid, 2002.
- Sobral, J.; Arce, R.; Prieto, A. *Manual de psicología jurídica*. Ed. Paidós Ibérica. Barcelona, 1999.
- Garrido, V.; Stangeland, P.; Redondo, S. *Principios de criminología*. Ed. Tirant lo Blanch. Valencia, 1999.
- Echeburúa, E. y Del Corral, P. *Manual de violencia familiar*. Ed. Siglo XXI. Madrid, 2002.
- Labrador, F.J.; Paz Rincón, P.; De Luis, P.; Fernández-Velasco, R. *Mujeres víctimas de la violencia doméstica*. Ed. Pirámide. Madrid, 2004.
- Cantón Duarte, J. y Cortés Arboleda, M.R. *Guía para el abuso sexual infantil*. Ed. Pirámide. Madrid, 2003.
- Diges, M. y Alonso-Quecuty, M.L. *Psicología forense experimental*. Ed. Promolibro. Valencia, 1993.
- Soria, M.A. y Hernández, J.A. *El agresor sexual y la víctima*. Ed. Marcombo. Barcelona, 1994.
- American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM-IV-TR (4th.ed. text revision)*. Washington, D.C. A.P.A.
- Hirigoyen, M.F. *El acoso moral: el maltrato psicológico en la vida cotidiana*. Ed. Paidós. Barcelona, 1999.
- Ramírez, M. *Cuando los padres se separan*. Ed. Biblioteca Nueva.